

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 21.019
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	7 mei 2021
Datum hoorzitting	:	25 mei 2021
Datum beslissing	:	3 juni 2021

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klacht van mevrouw X., hierna te noemen klaagster, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging zorg werd verleend door Mondriaan.

De klacht is gericht tegen de zorgverantwoordelijke, mevrouw Y. (psychiater), hierna te noemen verweerster.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 7 mei 2021 een klaagschrift van klaagster ontvangen, gedateerd 7 mei 2021.

Verweerster heeft de klachtencommissie op 19 mei 2021 een verweerschrift doen toekomen, voorzien van bijlagen. De patiëntenvertrouwenspersoon heeft op 21 mei 2021 aan de klachtencommissie namens klaagster een toelichting op de klacht gestuurd.

Op 25 mei 2021 heeft een hoorzitting plaatsgevonden via beeldcommunicatie. Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht.

1.1 TERMIJN

De klacht wordt op grond van hetgeen hierna onder 5 wordt overwogen beschouwd als een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 Wvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen vier weken na ontvangst van deze klacht schriftelijk hierover een beslissing te nemen. Deze termijn loopt af op 4 juni 2021.

2 KLACHT

Klaagster maakt bezwaar tegen de inbeslagname van haar bankpas en identiteitsbewijs door verweerster.

Tevens verzoekt klaagster om schadevergoeding.

3 FEITEN

- Klaagster is al langere tijd bekend binnen Mondriaan met schizofrenie en in het verleden meermalen gedwongen opgenomen geweest met een IBS dan wel RM. De huidige gedwongen opname dateert van 11 augustus 2020.
- Klaagster werd op 12 januari 2021 van de open afdeling overgeplaatst naar de gesloten afdeling van Mondriaan, nadat ze gestopt was met het gebruik van de haar voorgeschreven antipsychotische medicatie na een periode van verzet tegen de jegens haar vigerende zorgmachtiging en tegen medicatiegebruik, met verslechtering van haar toestandbeeld en toename van psychotische klachten tot gevolg. In het kader van de zorgmachtiging is klaagster bij wijze van verplichte zorg onder meer beperkt in haar bewegingsvrijheid, hetgeen in de praktijk inhoudt dat het haar niet is toegestaan onbegeleid de afdeling te verlaten.
- Op 4 februari 2021 heeft klaagster haar bankpas en identiteitsbewijs ingeleverd bij verweerster, waarna haar tweemaal daags onbegeleid verlof gedurende 30 minuten op het terrein van Mondriaan werd toegestaan (BWF 3).

- De Rechtbank Limburg heeft op 17 februari 2021 ten aanzien van klaagster een zorgmachtiging verleend, die geldt t/m 17 februari 2022.
- Inmiddels verblijft klaagster in De Hage, een klinische beschermde woonvorm.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAAGSTER

Het standpunt van klaagster komt, samengevat, neer op het volgende.

Klaagster stelt dat tijdens haar verblijf op de gesloten afdeling, voordat zij werd overgeplaatst naar een open afdeling, haar bankpas en identiteitsbewijs onder chantage van haar zijn afgepakt en in beslag genomen. Zij voert daartoe aan dat zij, alleen als zij deze pasjes zou inleveren, naar buiten mocht om een rondje te lopen. Klaagster vindt het belachelijk dat ze de pasjes moest inleveren en meent dat haar behandelaars haar gewoon niet vertrouwden, terwijl zij hen wel vertrouwde. Tijdens de hoorzitting geeft klaagster aan dat ze een 'virtuele baby' heeft, die ze wil voeden. Daarom wilde ze graag melk kopen. Door inname van haar bankpas was dit niet mogelijk. Zo kon ze nog niet eens zelfstandig iets bij het tankstation kopen of naar het Kruidvat gaan.

Klaagster is het dan ook niet eens met de inbeslagname van haar bankpas en identiteitsbewijs, want het is een inbreuk op haar privacy. Ze voelde zich in het nauw gedreven/gechanteerd, omdat ze graag naar buiten wilde en vrijheid nodig had. Ze vindt dat men haar had moeten vertrouwen, maar men was bang dat ze weg zou lopen.

De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) vult aan en benoemt dat onduidelijk is of deze klacht valt onder de Wet Verplichte GGZ (Wvggz). Er lijkt geen legitimatie te zijn voor een beoordeling in het kader van de Wvggz, maar er zijn wel raakvlakken met deze wet.

Voorts brengt de pvp naar voren dat verweerster geen wettelijke juridische basis heeft gegeven voor inname van de bankpas. Er is geen sprake van een gevaarlijk voorwerp. Op grond van eerdere wetgeving (Bopz) diende klaagster een ontvangstbewijs te krijgen van in beslag genomen voorwerpen. De Wvggz bevat geen specifieke bepalingen op dit punt, maar ook nu mag worden aangenomen dat soortgelijke zorgvuldigheidseisen nog steeds van toepassing zijn. Ook ontbreekt een wettelijke basis voor inname van het identiteitsbewijs van klaagster. Daarmee kon zij zich buiten de afdeling niet legitimeren, hetgeen zij – net als iedereen – desgevraagd wel zou moeten kunnen doen. Nu er wel sprake is geweest van de inname van deze belangrijke persoonlijke bezittingen, is een ontvangstbewijs belangrijk om aan te tonen waar deze pasjes zich bevinden en wie verantwoordelijk daarvoor is op dat moment. Een ontvangstbewijs geeft duidelijkheid. Klaagster heeft echter geen ontvangstbewijs ontvangen. Zij is dan ook van mening dat de inbeslagname onrechtmatig is gebeurd, omdat de procedure niet goed gevolgd is en zij wil daarvoor een schadevergoeding van 100 euro ontvangen.

4.1 STANDPUNT VERWEERSTER

Het standpunt van verweerster komt, samengevat, neer op het volgende.

Klaagster is bekend met het zich onttrekken aan zorg, waarbij ze zelfs haar toevlucht genomen heeft tot verblijf in het buitenland. Ze beschikte ten tijde van de opname niet over een vaste woon- of verblijfplaats. In het verleden heeft het zich onttrekken aan zorg van klaagster geleid tot ernstig nadeel/gevaar. Gezien deze voorgeschiedenis van klaagster, het verzet tegen de zorgmachtiging en medicatiegebruik voorafgaand aan en tijdens haar opname op de gesloten afdeling, de uitspraken die ze gedaan heeft vóór opname op de gesloten afdeling en die verwezen naar een eerdere episode in Italië waarbij ze zich had bewapend met een mes, én het verslechterd psychiatrische toestandsbeeld met een toename van psychotische symptomen, is besloten om klaagster niet zonder begeleiding van de afdeling te laten.

Klaagster heeft veelvuldig gevraagd om onbegeleid verlof op het terrein van Mondriaan. Om de situaties uit haar verleden te voorkomen, is met klaagster gesproken over de zorgen van de behandelaars met betrekking tot haar eerdere onttrekkingen in combinatie met haar toestandsbeeld

op dat moment. Aan klaagster is toen het voorstel gedaan om haar bankpas en identiteitsbewijs (tijdelijk) in te leveren als voorwaarde voor meer bewegingsvrijheid, zijnde onbegeleid verlof op het terrein van Mondriaan gedurende één keer 30 minuten per (vroeg of late) dienst, derhalve in totaal twee keer 30 minuten verlof per dag. Klaagster heeft toen zelf ingestemd met het inleveren van haar bankpas en identiteitsbewijs.

Bij het inleveren van de documenten werden deze in een kluisje bij de verpleegpost gelegd. De sleutel van het kluisje bleef bij de verpleging. Bij terugkomst van het onbegeleid verlof kon klaagster aan de verpleging vragen om teruggave van haar spullen en dan werden deze haar teruggegeven. Tijdens de hoorzitting deelt verweerster desgevraagd mede dat BWF 3 mede het bezoek aan het tegenover Mondriaan gelegen tankstation omvat.

Bij de totstandkoming van de beslissing om akkoord te gaan met het toekennen van onbegeleid verlof aan klaagster na inlevering van haar bankpas en identiteitsbewijs is volgens verweerster zorgvuldig gekeken naar proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid.

Er is sprake van proportionaliteit, gelet op het gevaar dat in het verleden is opgetreden bij onttrekking aan zorg door klaagster in combinatie met de uitspraken die klaagster voor opname op de gesloten afdeling deed en waarbij ze refereerde aan haar eerder verblijf in Italië.

Ook is er sprake van doelmatigheid en subsidiariteit, gezien het feit dat opname in het verleden bewezen effectief was gebleken in het afwenden van ernstig nadeel in de ambulante setting en klaagster meermaals de wens had geuit de afdeling onbegeleid te verlaten, waarbij er voorkomen diende te worden dat ze zich zou onttrekken aan zorg en mogelijk in het buitenland zou belanden bij het toekennen van onbegeleid verlof. Verder benadrukt verweerster dat klaagster zelf heeft ingestemd met inlevering van haar bankpas en identiteitsbewijs.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

Verweerster is, blijkens de van de zijde van verweerster overgelegde dagrapportage van 4 februari 2021, akkoord gegaan met klaagsters verzoek om verruiming van haar bewegingsvrijheid naar BWF 3, te weten onbegeleid verlof op het terrein van Mondriaan, op voorwaarde dat laatstgenoemde haar bankpas en paspoort inleverde voor de duur van het beoogde verlof.

Niet ter discussie staat dat destijds jegens klaagster een zorgmachtiging van kracht was waarin het beperken van de bewegingsvrijheid als vorm van verplichte zorg was toegestaan en dat verweerster op de voet van artikel 8:9 Wvggz tot toepassing daarvan had besloten. Tegen een dergelijke beslissing kan ingevolge artikel 10:3 Wvggz een klacht worden ingediend.

Gelet op de onderlinge verwevenheid tussen het onderwerp van de klacht en de beslissing tot toepassing van het beperken van de bewegingsvrijheid beschouwt de klachtencommissie in dezen artikel 10.3 Wvggz als grondslag voor de klacht. Daarmee is de klachtencommissie bevoegd van deze klacht kennis te nemen.

Klaagster heeft van haar wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van verweerster als zorgverantwoordelijke om de bankpas en identiteitsbewijs in te nemen als voorwaarde voor verruiming van haar beperkte bewegingsvrijheid.

Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissing van verweerster aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Nu de beslissing van de zorgverantwoordelijke tot toepassing van het beperken van klaagsters bewegingsvrijheid als zodanig niet ter discussie staat, behoeft, naar het oordeel van de klachtencommissie, de desbetreffende kennisgeving aan klaagster in dit kader geen beoordeling en bespreking.

DE VERDERE BEOORDELING

Klaagster stelt dat haar bankpas en haar paspoort onder chantage van haar zijn afgepakt en zij is het niet eens met deze inbeslagname.

Verweerster heeft ten verweere gevoerd dat klaagster heeft ingestemd met het inleveren van genoemde bescheiden.

Uit de zijdens verweerster overgelegde rapportage van 4 februari 2021 blijkt dat klaagster bereid is haar paspoort en pinpas in beheer te geven, als zij een half uur de afdeling verlaat, en dat de behandelaar akkoord gaat met deze verhoging van de (beperkte) bewegingsvrijheid tot BWF 3 bij het inleveren van het paspoort en de pinpas.

Tegenover het gemotiveerde verweer van verweerster, zoals hiervoor weergegeven, heeft klaagster haar stelling, dat genoemde bescheiden haar onder chantage zijn afgepakt en in beslag zijn genomen, niet aannemelijk gemaakt. Er moet dan ook vanuit worden gegaan dat klaagster er destijds mee heeft ingestemd haar bankpas en paspoort voor de duur van het verlof aan de verpleging in bewaring te geven, ten einde te bewerkstelligen dat haar gedurende tweemaal per dag een half uur onbegeleid verlof op het terrein van Mondriaan werd toegestaan. Van een inbreuk op klaagsters privacy is dan ook geen sprake. Dat anderszins onrechtmatig jegens klaagster gehandeld zou zijn, omdat het haar onmogelijk werd gemaakt zich ten tijde van het verlof te legitimeren, kan niet worden aangenomen, nu het onbegeleid verlof van korte duur was en zich bovendien beperkte tot het terrein van Mondriaan en het daartegenover gelegen tankstation. Daar komt bij dat deze situatie zich enkel op 4 februari 2021 heeft voorgedaan. Het is de voorzitter en daarmee ook de overige leden van de klachtencommissie immers ambtshalve bekend, te weten uit de behandeling van klaagsters recente klacht over toediening van medicatie, dat klaagster op 5 februari 2021 is teruggeplaatst naar een open afdeling.

Voor zover klaagster beoogt te betogen dat van haar niet had mogen worden verlangd dat zij haar bankpas en paspoort voor de duur van haar verlof inleverde, omdat verweerster haar had moeten vertrouwen, overweegt de klachtencommissie nog als volgt.

Verweerster heeft naar voren gebracht dat klaagster meermalen om onbegeleide bewegingsvrijheid verzocht, maar dat uit het verleden is gebleken dat zij zich in die situatie onttrekt aan de zorg en naar het buitenland gaat, hetgeen leidt tot ernstig nadeel. Daar komt bij dat klaagster niet over een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland beschikt.

Verweerster heeft voorts betoogd dat bij de totstandkoming van de beslissing om akkoord te gaan met toekenning van BWF 3 aan klaagster bij inlevering van haar bankpas en paspoort, zorgvuldig is gekeken naar de beginselen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Het inleveren van genoemde bescheiden was doelmatig en proportioneel, omdat zo voorkomen kon worden dat klaagster zich zou onttrekken aan opname en zorg, die in het verleden bewezen effectief waren gebleken, en mogelijk, zoals in het verleden het geval was geweest, naar het buitenland zou vertrekken, met alle risico's van dien. Daarnaast voldeed de beslissing aan het beginsel van subsidiariteit, omdat op deze wijze tegemoet kon worden gekomen aan de wens van klaagster haar bewegingsvrijheid te verhogen.

Op grond van het bovenstaande acht de klachtencommissie aannemelijk dat de beslissing om klaagster bij inlevering van genoemde bescheiden onbegeleid verlof buiten de afdeling toe te kennen, is ingegeven om enerzijds tegemoet te komen aan klaagsters wens tot verruiming van haar beperkte bewegingsvrijheid en anderzijds te voorkomen dat klaagster in een situatie zou geraken die leidt tot ernstig nadeel. Dat een dergelijke situatie zich zou kunnen voordoen acht de klachtencommissie, gelet op de ervaring met klaagster in het verleden, niet ondenkbeeldig. De klachtencommissie is van

oordeel dat de beslissing van verweerster daarmee genoegzaam is gemotiveerd en zij onderschrijft deze beslissing.

Gelet op hetgeen verweerster ter zake vervolgens naar voren heeft gebracht en dat klaagster niet gemotiveerd heeft weersproken, is de klachtencommissie voorts van oordeel dat de bestreden beslissing van verweerster voldoet aan de eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Dat verweerster daarbij steeds de veiligheid van klaagster voor ogen heeft gehad, staat voor de klachtencommissie buiten kijf.

Klaagster heeft in het kader van haar klacht ten slotte nog opgemerkt dat zij geen bewijs van ontvangst heeft gekregen bij inlevering van haar paspoort en bankpas, zodat de procedure niet is gevolgd.

In aanmerking genomen dat de Wvggz, anders de voorgaande Wet Bopz, een daartoe strekkende bepaling niet kent, is de klachtencommissie van oordeel dat het niet verstrekken van een ontvangstbewijs reeds daarom niet als een onrechtmatigheid jegens klaagster kan worden bestempeld. Desalniettemin huldigt zij het standpunt dat het van grotere zorgvuldigheid zou hebben getuigd, indien een dergelijk bewijs wel aan klaagster was verstrekt. Zij acht het niet verstrekken van een ontvangstbewijs in de gegeven situatie evenwel niet van dien aard dat dit tot gegrondverklaring van de klacht zou moeten leiden.

De slotsom is dat de klacht, naar het oordeel van de klachtencommissie, ongegrond moet worden verklaard.

6 SCHADEVERGOEDING

Klaagster stelt dat zij een ontvangstbevestiging had moeten krijgen bij de inbeslagname van haar bankpas en identiteitsbewijs. Nu dit niet is gebeurd en hiermee de procedure niet goed is gevolgd, verzoekt zij om een schadevergoeding van 100 euro.

In aanmerking genomen dat de klacht feitelijke grondslag mist, doordat er naar het oordeel van de klachtencommissie van afpakken onder chantage en inbeslagname van klaagsters bankpas en paspoort geen sprake is geweest, en mede daardoor op inhoudelijke gronden ongegrond zal worden verklaard, is er in dezen geen aanleiding voor het toekennen van schadevergoeding.

7 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht ongegrond;
- wijst het verzoek om schadevergoeding af.